

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

9. wzywa Unię Europejską i państwa członkowskie do zapewnienia większej spójności między międzynarodową polityką naukowo-technologiczną UE a podstawowymi potrzebami krajów afrykańskich, prowadząc tym samym do opracowania nowych ogólnoświatowych ram kontaktów naukowych i dyplomatycznych z Afryką;

10. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, parlamentom państw członkowskich i Organizacji Narodów Zjednoczonych.

Czwarte sprawozdanie w sprawie spójności

P6_TA(2008)0068

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie czwartego sprawozdania w sprawie spójności gospodarczej i społecznej (2007/2148(INI))

(2009/C 184 E/14)

Parlament Europejski,

- uwzględniając czwarte sprawozdanie w sprawie spójności gospodarczej i społecznej (COM(2007)0273) („czwarte sprawozdanie w sprawie spójności”),
 - uwzględniając komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów zatytułowany „Strategia w sprawie regionów najbardziej oddalonych: osiągnięcia i plany na przyszłość” (COM(2007)0507),
 - uwzględniając art. 158, 159 i 299 ust. 2 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,
 - uwzględniając agendę terytorialną UE, kartę lipską na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich oraz pierwszy program działania na rzecz wdrożenia agendy terytorialnej Unii Europejskiej,
 - uwzględniając sprawozdanie Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Planowania Przestrzennego (ESPON) zatytułowaną „Kierunki rozwoju terytorialnego. Scenariusze terytorialne dla Europy” i sprawozdanie Parlamentu Europejskiego zatytułowaną „Spójność a dysproporcje regionalne: strategię na przyszłość”,
 - uwzględniając opinię Komitetu Regionów (COTER-IV-011) z dnia 28 listopada 2007 r. i Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (CESE 1712/2007) z dnia 12 grudnia 2007 r. na temat czwartego sprawozdania w sprawie spójności,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 23 maja 2007 r. w sprawie skutków i konsekwencji polityki strukturalnej dla spójności Unii Europejskiej ⁽¹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie roli i skuteczności polityki spójności w zmniejszaniu dysproporcji rozwojowych w najbardziej ubogich regionach Unii Europejskiej ⁽²⁾,
 - uwzględniając art. 45 i art. 112 ust. 2 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego oraz opinie Komisji Budżetowej oraz Komisji Rybołówstwa (A6-0023/2008),
- A. mając na uwadze, że europejska polityka spójności na szczeblu globalnym jest wciąż niezbędna ze względu na utrzymywanie się dysproporcji i konkretnych problemów strukturalnych w wielu regionach europejskich, a sytuację pogarsza ostatnie rozszerzenie Unii,
- B. mając na uwadze, że w związku z tym polityka spójności UE pozostaje podstawowym filarem procesu integracji europejskiej i dynamicznie przyczynia się do zmniejszania dysproporcji i deficytów rozwojowych,

⁽¹⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0202.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P6_TA(2007)0356.

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

- C. mając na uwadze namacalny związek między wzrostem eurosceptycyzmu a zwiększeniem się dysproporcji pomiędzy regionami i w ich granicach, wskazujący na potrzebę spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, aby ugruntować prawomocność Unii Europejskiej, która znajduje odzwierciedlenie w widocznej polityce regionalnej w terenie; mając na uwadze, że władze regionalne i lokalne oraz lokalne podmioty mają do odegrania główną rolę w przybliżeniu społeczeństwu działań UE i w wdrażaniu polityki regionalnej, której osiągnięcia powinny być lepiej nagłaśniane,
- D. mając na uwadze, że przy uwzględnieniu jej wartości dodanej polityka spójności zapewnia każdemu regionowi możliwość czerpania konkretnych korzyści w zakresie trwałych miejsc pracy i podniesienia poziomu życia społeczności lokalnych, szczególnie w regionach słabiej rozwiniętych, a ponadto przyczynia się ona poprawy konkurencyjności oraz potencjału administracyjnego i zapewnienia zdecentralizowanego zarządzania; mając na względzie, że z tego tytułu należy odrzucić wszelkie próby ponownego upaństwowienia tej polityki,
- E. mając na uwadze, że na mocy traktatu lizbońskiego, który został zatwierdzony przez szefów państw i rządów w dniu 18 października 2007 r. i podpisany w dniu 13 grudnia 2007 r., spójność terytorialna została uznana obok spójności gospodarczej i społecznej za jeden z podstawowych celów Unii,
- F. mając na uwadze, że w przyszłości należy przeznaczyć większe środki finansowe na politykę spójności, aby sprostać nadchodzącym nowym wyzwaniom, które wywierają istotne oddziaływanie terytorialne, takim jak zmiany demograficzne, koncentracja ludności w miastach, segregacja, ruchy migracyjne (które są źródłem szczególnych problemów dla regionów wiejskich i peryferyjnych), dostosowanie do globalizacji, zmiany klimatyczne, dostawy energii oraz powolny proces nadrabiania zaległości przez obszary wiejskie; mając na uwadze, że wyzwaniom tym można sprostać jedynie w przypadku utrzymania znaczącej roli polityki spójności w tym procesie;

Zróznicowane dane dotyczące polityki spójności w Unii Europejskiej liczącej 27 państw członkowskich

1. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdanie, które jest bardziej szczegółowe niż poprzednie, jako że opiera się ono na różnych wskaźnikach i dostarcza użytecznych danych porównawczych w odniesieniu do innych krajów, takich jak Stany Zjednoczone, Japonia, Chiny i Indie, odzwierciedlających kontekst międzynarodowy, w którym funkcjonują gospodarki państw UE;
2. żałuje jednak, że w sprawozdaniu zabrakło informacji krzyżowych i porównywalnych danych z różnych poziomów NUTS, które pozwoliłyby lepiej ocenić trwałość wzrostu i konwergencji, w związku z tym zwraca się o stosowanie lepszych narzędzi statystycznych — takich jak nowe wskaźniki uzupełniające wskaźniki PKB na mieszkańca, które zostały skutecznie wykorzystane w czwartym sprawozdaniu w sprawie spójności — co pozwoli lepiej zmierzyć spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną w terenie, jak również konkretny, dodatni wpływ działań lokalnych na politykę spójności; uważa, że w tym celu konieczne jest wzmocnienie zdolności ESPON;
3. wskazuje na opóźnienia w wykorzystaniu środków strukturalnych w państwach członkowskich i wzywa do podjęcia kroków w celu poprawy sytuacji; zwraca jednak uwagę, że jest zbyt wcześnie na ocenę rezultatów polityki spójności w nowych państwach członkowskich; z zadowoleniem przyjmuje wszystkie wysiłki na rzecz poprawy skuteczności polityki spójności i zmniejszenia nadmiernej biurokracji, a także apeluje o systematyczną ocenę tej polityki; przypomina o swoim silnym poparciu dla „europejskiej inicjatywy na rzecz przejrzystości” podjętej przez Komisję, która umożliwi określenie odbiorców pomocy strukturalnej od 2008 r.;
4. pochwala fakt, że dawne kraje objęte polityką spójności, to jest Grecja, Hiszpania, Portugalia i Irlandia, odnotowały zdecydowaną poprawę sytuacji i osiągnęły doskonałe wskaźniki wzrostu w latach 2000-2006, przypomina jednak, że mimo wzrostu w krajach tych nadal istnieją znaczne różnice między regionami i nierozwiązane poważne problemy strukturalne;
5. wyraża zadowolenie z wysokiego wskaźnika wzrostu w nowych państwach członkowskich, lecz stwierdza, że ich konwergencja gospodarcza może być postrzegana wyłącznie w perspektywie średnio- lub długookresowej i że będzie to długi proces ze względu na bardzo niski PKB na mieszkańca, który stanowił punkt wyjścia w niektórych z tych krajów;
6. z zadowoleniem przyjmuje potwierdzenie przez Komisję ważnej roli, jaką polityka spójności odgrywa w umacnianiu zdolności wszystkich państw członkowskich do harmonijnego rozwoju oraz tworzenia nowych i stałych miejsc pracy, co potwierdzają doskonałe wyniki polityki spójności w wielu regionach objętych celem 2;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

7. wyraża zaniepokojenie faktem, że konwergencja między krajami może bardzo często maskować pogłębianie się różnic między regionami i wewnątrz regionów, zauważa, że wzrost dysproporcji regionalnych i lokalnych występuje w kilku dziedzinach, zarówno w obszarze zatrudnienia, jak i produktywności, dochodów, poziomu wykształcenia oraz potencjału innowacyjnego; podkreśla również rolę współpracy terytorialnej w rozwiązywaniu tych problemów;
8. tytułem przykładu podkreśla, że konkurencyjność regionów w znacznej mierze zależy od produktywności, dostępności rynków i stopnia wykwalfikowania siły roboczej, a znaczne zróżnicowanie tych wskaźników dotyczy w większym stopniu regionów niż państw członkowskich; odnotowuje także, że czynniki instytucjonalne są coraz częściej uważane za ważny element konkurencyjności, do czynników tych zalicza się kapitał społeczny w postaci kultury prowadzenia działalności gospodarczej i wspólnych norm zachowania, które ułatwiają współpracę i przedsiębiorczość oraz skuteczność administracji publicznej;
9. stwierdza w tym względzie, że niektóre rozwinięte regiony, a nawet niektóre słabiej rozwinięte, zaczynają doświadczać różnych problemów, które mają silny wpływ terytorialny w kategoriach potencjału rozwoju, takich jak: niski wskaźnik wzrostu gospodarczego, spadek produktywności i poziomu zatrudnienia, starzenie się ludności;
10. stwierdza, że o ile wysoki wskaźnik wzrostu pozwolił niektórym państwom członkowskim na osiągnięcie pełnego zatrudnienia i zwiększenie ich PKB na mieszkańca, w innych krajach różnice między poszczególnymi grupami społecznymi zwiększyły się, co oznacza, że najbardziej wrażliwe grupy ludności wciąż potrzebują integracji społecznej;
11. podkreśla słaby stopień konwergencji w zakresie poziomu wykształcenia i faktyczną przepaść edukacyjną między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi, gdzie 29 % osób w wieku od 25 do 64 lat ma dyplom uniwersytecki, natomiast w Unii Europejskiej jest ich zaledwie 16 %; odnotowuje jednak, że liczba kobiet legitymujących się dyplomem ukończenia studiów wyższych rośnie szybciej niż w przypadku mężczyzn;
12. podkreśla znaczenie włączania perspektywy płci, równych szans oraz specjalnych potrzeb osób niepełnosprawnych i seniorów na każdym etapie realizacji polityki i projektów w zakresie spójności;
13. podkreśla efekt polaryzacji w regionach stołecznych — zjawisko to występuje szczególnie w nowych państwach członkowskich — które generują średnio 32 % PKB kraju, podczas gdy są zamieszkiwane tylko przez 22 % mieszkańców; zauważa, że polaryzacja może prowadzić do dużych dysproporcji w stopie bezrobocia w śródmieściach;
14. stwierdza, że niekontrolowany proces urbanizacji może prowadzić do zachwiania równowagi demograficznej, gospodarczej, społecznej, transportowej i środowiskowej na ograniczonej przestrzeni oraz do rozrastania się przedmieść i wyludnienia oddalonych od miast obszarów wiejskich; w związku z tym apeluje do Komisji o przedstawienie konkretnych propozycji rozwiązania tych problemów;
15. podkreśla dysproporcje regionalne na płaszczyźnie dostępności i połączeń między śródmieściami a strefami podmiejskimi, wynikające z niekorzystnych cech geograficznych i strukturalnych, niedostatecznych inwestycji w infrastrukturę transportową oraz braku zróżnicowania możliwości połączeń; zwraca szczególną uwagę na poważne przeszkody związane z dostępnością regionów górskich, wyspiarskich, peryferyjnych oraz regionów najbardziej oddalonych, które są położone w dużej odległości od kontynentu europejskiego; podkreśla konieczność podejmowania kompleksowych środków w celu wspierania potencjału regionalnego, atrakcyjności i trwałego rozwoju tych regionów;
16. wyraża duże zaskoczenie w związku ze stwierdzeniem Komisji w czwartym sprawozdaniu w sprawie spójności, że „położenie wyspiarskie danego obszaru nie wydaje się samo w sobie stanowić poważnej przeszkody dla rozwoju” i zwraca uwagę na duże rozczarowanie mieszkańców regionów wyspiarskich tym stwierdzeniem, ponieważ mają oni codziennie do czynienia z negatywnymi skutkami i trudnościami związanymi z takim usytuowaniem;

Polityka regionalna i strategia lizbońska

17. podkreśla ogromne różnice między państwami pod względem środków zainwestowanych w badania i rozwój oraz stwierdza wyraźne dysproporcje regionalne w dziedzinie innowacji, które w czwartym sprawozdaniu w sprawie spójności zostały zmierzone przy pomocy użytecznego wskaźnika osiągnięć regionalnych w zakresie innowacji;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

18. podziela opinię Komisji, że polityka spójności mobilizuje do realizowania strategii lizbońskiej poprzez skierowanie inwestycji publicznych na projekty sprzyjające tworzeniu dynamicznej, generującej wzrost i sprzyjającej innowacyjności tkanki gospodarczej opartej na synergii powstałej dzięki bardziej skutecznej harmonizacji strategii politycznych i programów;

19. wyraża ubolewanie w związku z faktem, że innowacyjny potencjał małych przedsiębiorstw, mikro-przedsiębiorstw i przedsiębiorstw rzemieślniczych nie został odpowiednio uwzględniony podczas wdrażania polityki spójności pomimo przeznaczonych na to funduszy; apeluje zatem o wdrażanie aktywnej polityki wspierającej wszystkie formy innowacji w tych przedsiębiorstwach oraz zachęca Komisję do stworzenia możliwości wzajemnej współpracy między przedsiębiorstwami, sektorem publicznym, szkołami i uniwersytetami w celu utworzenia regionalnych ośrodków innowacji w duchu strategii lizbońskiej;

20. zwraca uwagę, że można zwiększyć efekt dźwigni funduszy strukturalnych poprzez wykorzystanie współfinansowania przez sektor prywatny; domaga się szybkiego wprowadzenia przejrzystych reguł i rozwiązań modelowych PPP, które pozwolą regionom na wykorzystanie kapitału prywatnego do wykonywania zadań publicznych;

21. przypomina, że przestrzeganie zasady umarzania z urzędu ma podstawowe znaczenie dla popierania przez władze zarządzające szybkiego finansowania i szybkiej realizacji przedsięwzięć; nalega na respektowanie zasady N+2 (oraz N+3 w nowych państwach członkowskich przez pierwsze trzy lata ram finansowych 2007-2013);

22. przypomina, że odnotowane w realizacji polityki strukturalnej opóźnienia są spowodowane m.in. nadmierną sztywnością procedur i że wobec tego należy zastanowić się nad ich uproszczeniem oraz nad jasnym podziałem obowiązków i uprawnień między UE i państwami członkowskimi;

23. stwierdza, że w okresie programowania 2007-2013 64 % środków celu 1 (Konwergencja) i 80 % środków celu 2 (Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach) zostanie przeznaczonych na wydatki na innowację; oznacza to dodatkowe 55 000 milionów EUR w stosunku do poprzedniego okresu; zauważa, że wykorzystanie tych środków wiąże się ze zdolnością słabiej rozwiniętych regionów do pełnego ilościowego i jakościowego zarządzania projektami w zakresie badań, rozwoju i innowacji, by uniknąć przeznaczania ich na inwestycje o niskiej wartości;

24. zwraca się do Komisji o ocenę systemu przydzielania środków i jego wpływ na ewolucję dysproporcji regionalnych, a także o sprawdzenie, czy w definicji priorytetów system ten nie sprzyja zbyt scentralizowanemu lub odgórnemu podejściu; wyraża nadzieję, że początkiem tej oceny będzie opublikowanie przez Komisję w 2008 r. piątego sprawozdania w sprawie spójności, które będzie koncentrować się na relacjach między polityką spójności a priorytetami strategii lizbońskiej w dziedzinie wzrostu i zatrudnienia dla wszystkich regionów;

25. 25 podkreśla w związku z tym, że polityka spójności nie może traktować w sposób uprzywilejowany regionów, które osiągnęły już pewną dynamikę, co miałyby miejsce w przypadku systemu rygorystycznego przydzielania środków; przypomina, że wraz z wejściem w życie traktatu lizbońskiego polityka spójności będzie obejmować trzy cele spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej, wykraczające poza strategię lizbońską,

26. domaga się, aby strategia lizbońska objęła również wymiar terytorialny, co pozwoli uwzględnić szczególne cechy regionów, a jednocześnie zachęci do synergii i współpracy na płaszczyźnie transeuropejskiej, przy szczególnym wsparciu dla podejmowania i realizowania wszechstronnych działań innowacyjnych;

27. podkreśla, że zakres polityki spójności nie może ograniczać się jedynie do realizacji celów strategii lizbońskiej; uważa, że osiągnięcie spójności terytorialnej poprzez działania w zakresie celu Konwergencja jest warunkiem wstępnym dla zapewnienia długookresowej konkurencyjności regionów; w związku z tym uznaje, że cel 1 (Konwergencja) i cel 2 (Konkurencyjność i zatrudnienie w regionach) powinny być traktowane jako komplementarne także w przyszłości oraz jako komplementarne z celem 3 (Europejska współpraca terytorialna);

Spójność terytorialna: zintegrowane podejście

28. wzywa Komisję do umieszczenia definicji spójności terytorialnej w przyszłej zielonej księdze w sprawie spójności terytorialnej (planowanej na wrzesień 2008 r.) w celu poczynienia dalszego postępu w tej dziedzinie polityki wspólnotowej;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

29. podkreśla znaczenie rzeczywistego partnerstwa i wdrożenia faktycznego zarządzania wielopoziomowego obejmującego każdy szczebel — wspólnotowy, krajowy, regionalny i lokalny, w konsultacji z partnerami gospodarczymi i społecznymi — w definiowaniu i wdrażaniu celów rozwoju regionalnego, pozwalającego uniknąć sytuacji, w której priorytety działania określone na szczeblu europejskim ulegają zawężeniu przy realizacji na szczeblu krajowym, regionalnym lub lokalnym (podejście oddolne), a także uniknąć wszelkiego wykluczenia podmiotów konkurujących w obszarze rozwoju i spójności lokalnej, jak ma to często miejsce w przypadku polityki urbanizacyjnej;
30. proponuje, aby potraktować w sposób priorytetowy strategię polityczne służące faktycznemu policentrycznemu rozwojowi jednostek terytorialnych, tak aby zmniejszyć presję ciążącą na stolicach i sprzyjać powstawaniu ośrodków drugoplanowych; uważa, że w tym procesie nie wolno zaniedbać wspierania regionów wiejskich ani zapomnieć o dużym znaczeniu małych i średnich miast leżących na obszarach wiejskich;
31. wzywa także do podjęcia praktycznych działań mających na celu zmniejszenie dysproporcji między łatwo dostępnymi regionami a regionami o niekorzystnych cechach strukturalnych, czyli wyspami, obszarami górskimi i słabo zaludnionymi oraz regionami peryferyjnymi i przygranicznymi, przy uwzględnieniu trudnej sytuacji tych ostatnich i zastosowaniu specjalnych i trwałych środków służących ich wspieraniu; potwierdza swoje zaangażowanie w zakresie uwzględniania specyficznych ułomności regionów najbardziej oddalonych;
32. zaleca, aby zintensyfikować łączenie problemów miast i wsi; podkreśla, że rozwój obszarów wiejskich powinien być skoordynowany z działaniami w ramach polityki regionalnej; w związku z tym wyraża zaniepokojenie stosownością rozdzielnego podejścia do spójności i rozwoju wsi (za pośrednictwem Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich); apeluje o wyczerpującą analizę skutków zwiększenia funduszy na rozwój wsi za pomocą obowiązkowej modulacji;
33. ostrzega przed niebezpieczeństwem sektoryzacji polityk i popiera opracowanie zintegrowanego podejścia określającego ewentualne synergie między polityką spójności a głównymi obszarami sektorowymi, takimi jak transport, rolnictwo, rybołówstwo, rozwój wsi, środowisko naturalne, energia, badania i technologia;
34. wzywa Komisję do przeanalizowania w jej przyszłych sprawozdaniach zakresu, w jakim różne instrumenty i strategię polityczne, w tym polityka spójności, przyczyniły się do postępu osiągniętego w dziedzinie spójności gospodarczej i społecznej; uważa, że osiągnięcia i problemy powinny zostać przeanalizowane we wszystkich istotnych obszarach, zwłaszcza w tych objętych strategią lizbońską;
35. oczekuje, iż debata nad kształtem polityki spójności po 2013 r. doprowadzi do nadania szczególnego znaczenia regionom położonym wzdłuż granic zewnętrznych Wspólnoty w celu zagwarantowania stabilności i dobrobytu ponad granicami, co w efekcie zaowocuje nie tylko rozwojem regionów przygranicznych UE, lecz również przyczyni się do zwiększenia spójności i konkurencyjności całej Wspólnoty;
36. podkreśla, że zwalczanie „segregacji przestrzennej” i wykluczenia społecznego w celu uzyskania trwałego i zrównoważonego wzrostu wymaga wsparcia w postaci rozsądnej polityki mieszkaniowej, mieszczącej się w szerszej strategii zarządzania rozwojem lokalnym, planowaniem przestrzennym i lokalnymi usługami użyteczności publicznej;
37. w tym kontekście pochwała przyjęcie programu działania na rzecz realizacji celów agendy terytorialnej i karty lipskiej UE prowadzących do lepszego uwzględnienia wymiaru terytorialnego we wszystkich dziedzinach polityki publicznej, na poziomie wspólnotowym, krajowym i lokalnym, i oczekuje konkretnych efektów takich działań; w kontekście uzupełnienia spójności gospodarczej i społecznej o składnik terytorialny w ramach Traktatu z Lizbony, konieczne jest opracowanie właściwych wskaźników służących określeniu zakresu spójności terytorialnej;
38. pochwała ogłoszoną przez Komisję inicjatywę dotyczącą przyszłej zielonej księgi w sprawie spójności terytorialnej, której przyjęcia oczekuje się we wrześniu 2008 r., i występuje z wnioskiem, aby dokument zawierał konkretne wytyczne dotyczące wdrażania zintegrowanego podejścia;
39. zdaje sobie sprawę ze znaczenia współpracy między Parlamentem (za pośrednictwem Komisji Rozwoju Regionalnego) a Komitetem Regionów w dziedzinie przyszłości polityki regionalnej;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

Nowe wyzwania dla polityki spójności a budżet ogólny Unii Europejskiej

40. uważa, że w przyszłości Unia będzie w coraz większym stopniu musiała stawiać czoła nowym wyzwaniom o silnym oddziaływaniu terytorialnym pogłębiającym istniejące przeszkody dla rozwoju regionalnego, takie jak zmiany demograficzne, koncentracja ludności w miastach, ruchy migracyjne (które powodują szczególne problemy dla regionów wiejskich i peryferyjnych), dostawy energetyczne i kwestie klimatyczne oraz dostosowanie do zmian związanych z globalizacją, jak również polityki rozszerzenia i sąsiedztwa; w tym kontekście podkreśla znaczenie projektów pilotażowych związanych z dostosowaniem regionów do tych nowych wyzwań;

41. wzywa do regularnej analizy kosztów możliwych przyszłych etapów rozszerzenia i ich skutków w zakresie polityki strukturalnej przed rozpoczęciem jakichkolwiek nowych negocjacji akcesyjnych oraz wyraża nadzieję, że będzie w stanie odgrywać większą rolę w polityce rozszerzenia i sąsiedztwa, łącznie z obowiązkowym włączeniem Parlamentu w kształtowanie instrumentów przedakcesyjnych;

42. podkreśla wagę problemu wyludniania się wielu części UE, który jest związany ze starzeniem się społeczeństwa, utratą kapitału ludzkiego, ucieczką kapitału, wyższymi cenami usług i tak dalej;

43. jest zdania, że zmiany demograficzne mogą mieć istotne oddziaływanie terytorialne, przejawiające się na przykład w wyludnieniu niektórych obszarów, zwłaszcza słabiej rozwiniętych obszarów wiejskich, w połączeniu z koncentracją ludności w miastach oraz starzejącym się społeczeństwem, a w innych obszarach w rozwoju gospodarki lokalnej opierającej się na dochodach zdobytych w innych miejscach, co wymaga opracowania specjalnych innowacyjnych strategii służących rozwiązaniu ich problemów w celu utrzymania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym i zapewnienia wysokiego poziomu usług powszechnych;

44. stwierdza, że zmiany klimatyczne będą miały zmienne skutki, w szczególności pod względem częstszych i poważnych klęsk żywiołowych, takich jak pożary lasów, susze i powodzie, które będą wymagały zróżnicowanych reakcji w zależności od regionu UE i z którymi regiony będą musiały sobie radzić poprzez przegląd i dostosowanie strategii zrównoważonego rozwoju, aby osiągnąć unijny cel zmniejszenia emisji dwutlenku węgla; uważa, że polityka spójności UE powinna być przyjazna dla klimatu, ale przypomina, że potencjał polityki spójności jest ograniczony w tym zakresie; jest zdania, że walka ze zmianami klimatycznymi powinna być również elementem innych dziedzin polityki wspólnotowej;

45. w ramach formułowania skutecznej globalnej polityki służącej ochronie przed klęskami żywiołowymi przypomina również znaczenie przyjęcia wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (COM(2005)0108), który zapewnia szybszą i odpowiednią reakcję w obliczu regionalnych klęsk żywiołowych, często niszczących niektóre regiony ze względu na ich położenie geograficzne;

46. uważa, że kwestie dostaw energii i wzrostu cen energii mogą mieć istotne oddziaływanie przestrzenne na terytoria ze względu na silną zależność energetyczną większości państw członkowskich, zwłaszcza w regionach wiejskich, górskich, wyspiarskich i najbardziej oddalonych z uwagi na ich zależność od transportu, która pozostaje w ścisłym związku z kosztami energii; podkreśla, że rozwój odnawialnych źródeł energii oraz inwestowanie w efektywność energetyczną i w zdecentralizowane jednostki zaopatrzeniowe może zapewnić możliwości rozwoju lokalnego i regionalnego;

47. zwraca uwagę na swój wniosek dotyczący ponownego wykorzystania niezagospodarowanych środków w ramach zasady N+2 lub N+3 mającej zastosowanie do polityki spójności w celu jak najlepszego wykorzystania dostępnych, lecz ograniczonych środków;

48. uważa, że utrzymanie polityki spójności po 2013 r. stanowi właściwą odpowiedź na nowe wyzwania i że polityka ta powinna mieć zastosowanie, w zróżnicowany sposób, do całego terytorium Unii; jest zdania, że polityka spójności powinna pozostać polityką wspólnotową zgodnie z traktatem oraz zasadą solidarności i w związku z tym odrzuca wszelkie próby ponownego upaństwowienia tej polityki;

Czwartek, 21 lutego 2008 r.

49. uważa, że polityka spójności wymaga dalszego wzmocnienia w przyszłości i że jej wartość dodana wymaga lepszego wyeksponowania; wzywa w związku z tym do przeznaczenia na politykę spójności dostatecznych środków finansowych na poziomie wspólnotowym; apeluje, aby przegląd ram finansowych był okazją do określenia środków budżetowych niezbędnych do sprostania wszystkim wyzwaniom polityki spójności, które stoją przed Unią;

*
* *

50. zobowiązuje swojego Przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji.

Realizacja agendy terytorialnej i karty lipskiej — w kierunku europejskiego programu działania na rzecz rozwoju przestrzennego i spójności terytorialnej

P6_TA(2008)0069

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 21 lutego 2008 r. w sprawie dalszych działań dotyczących agendy terytorialnej i karty lipskiej — europejski program działania na rzecz rozwoju przestrzennego i spójności terytorialnej (2007/2190(INI))

(2009/C 184 E/15)

Parlament Europejski,

- uwzględniając agendę terytorialną UE („agenda terytorialna”) i kartę lipską na rzecz zrównoważonego rozwoju miast europejskich („karta lipska”), które zostały przyjęte podczas nieformalnego posiedzenia Rady ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne i rozwój miast w dniach 24 i 25 maja 2007 r. w Lipsku, oraz pierwszy program działań na rzecz realizacji agendy terytorialnej Unii Europejskiej, przyjęty podczas nieformalnego posiedzenia Rady ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne i rozwój miast, które odbyło się w Ponta Delgada (Azory) w dniach 23 i 24 listopada 2007 r. („pierwszy program działań”),
 - uwzględniając czwarte sprawozdanie na temat spójności gospodarczej i społecznej (COM(2007)0273) („czwarte sprawozdanie w sprawie spójności”),
 - uwzględniając europejską perspektywę rozwoju przestrzennego (ESPD), przyjętą podczas nieformalnego posiedzenia Rady ministrów odpowiedzialnych za planowanie przestrzenne, które odbyło się w Poczdamie w dniu 11 maja 1999 r.,
 - uwzględniając wyniki programu Europejskiej Sieci Obserwacyjnej Planowania Przestrzennego (ESPON) 2006,
 - uwzględniając wniosek w sprawie programu prac ESPON 2013,
 - uwzględniając art. 158 i 159 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju Regionalnego (A6-0028/2008),
- A. mając na uwadze, że różnorodność terytorialna, policentryczność i zwarta zabudowa miejska to istotne cechy strukturalne obszarów Unii Europejskiej,
- B. mając na uwadze, że większość obywateli Unii żyje dziś w miastach,
- C. mając na uwadze, że aktualne wyzwania rozwoju przestrzennego w Unii Europejskiej obejmują zmiany klimatyczne, żywiołowe rozprzestrzenianie się zabudowy miejskiej (urban sprawl) i zagospodarowanie przestrzenne terenów, zużycie energii, infrastrukturę transportową, zmiany demograficzne, w tym wyludnienie obszarów wiejskich i innych regionów Unii Europejskiej, wpływ rozszerzenia na spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną, oraz nierówne skutki regionalne globalizacji, w tym rosnącą przepaść między bogatymi i mniej zamożnymi regionami, a także nierównomierny rozwój obszarów miejskich i wiejskich w połączeniu ze zmianami strukturalnym;